Politechnika Warszawska

Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych

OINT projekt 1

Praca wykonana pod przewodnictwem: dr. Inż. Andrzej Miękina

Autorka: Natalia Ślepowrońska 318847

Oświadczam, że niniejsza praca, stanowiąca podstawę do uznania osiągnięcia efektów uczenia się z przedmiotu Obliczenia inżynierskie została wykonana przeze mnie samodzielnie.

Natalia Ślepowrońska

318847

18.04.2023 Warszawa

Spis treści

Spis treści	2
Wstęp teoretyczny	3
Treść zadań	3
Wzory	3
Zadanie 1	4
Wykresy	11
Zapis sekwencyjny	17
Zadanie 2	17
Zadanie 3	17
Kod Matlab	17
Bibliografia	21

Wstęp teoretyczny

Treść zadań

Dla zadanej przez prowadzącego funkcji y w poniższym dokumencie będę obliczać współczynnik przenoszenia względnych błędów zmiennopozycyjnej reprezentacji danych - T(x) oraz współczynniki przenoszenia względnych błędów zaokrągleń operacji zmiennopozycyjnych – K(x).

$$y = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \quad dla \ x \in [0,1]$$
$$y = \frac{\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3) - \cos(x+3)}{\ln(x+3)}$$

Następnie będę szacować błąd całkowity dla funkcji y.

Wzory

Dla metody różniczkowania analitycznego:

$$T(x) = \frac{x}{y} \cdot \frac{dy}{dx}$$

 $K(v) = \frac{v}{y} \cdot \frac{dy}{dv}$ – gdzie pod v podstawiamy operację dla której obliczamy współczynnik

(Morawski i Miękina, Solved Problems in Numerical Methods 2021)

Dla metody rachunku epsilonów będę korzystać z podstawowych reguł:

$$(1 + \varepsilon_1)(1 + \varepsilon_2) \cong (1 + \varepsilon_1 + \varepsilon_2)$$
$$(1 + \varepsilon)^a \cong 1 + a\varepsilon$$
$$\ln(1 + \varepsilon) \cong \varepsilon$$
$$e^{1+\varepsilon} \cong (1 + \varepsilon)e$$

(Morawski, Obliczenia inżynierskie (OINT) 2023)

Zadanie 1

Obliczam współczynnik przenoszenia względnych błędów zmiennopozycyjnej reprezentacji danych **metodą różniczkowania analitycznego**.

Ponieważ
$$(f(x) - g(x))' = f'(x) - g'(x)$$
, to:
$$f'(x) = (\sin(x^2) \cdot \exp(x^4))' = \cos(x^2) \cdot 2x \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot 4x^3$$

$$g'(x) = \left(\frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}\right)' = \frac{-\sin(x+3) \cdot 1 \cdot \ln(x+3) - \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3} \cdot 1}{\ln(x+3)^2}$$

$$\frac{dy}{dx} = f'(x) - g'(x) =$$

$$= 2x \cdot \exp(x^4) \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \frac{\sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{\ln(x+3)^2} =$$

$$= \frac{2x \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3)^2 \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{\ln(x+3)^2}$$

$$T(x) = \frac{x \cdot \ln(x+3)}{\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3) - \cos(x+3)}$$

$$\cdot \frac{2x \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3)^2 \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{\ln(x+3)^2}$$

$$= \frac{x \cdot (2x \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3)^2 \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{(\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3) - \cos(x+3)) \cdot \ln(x+3)}$$

Następnie T(x) obliczam **metodą rachunku epsilonów**.

$$f_1 = sin(x^2)$$

$$f_2 = ex p(x^4)$$

$$f_3 = co s(x+3)$$

$$f_4 = ln(x+3)$$

$$\widetilde{f_1} = \sin\left(\left(x \cdot (1+\varepsilon)\right)^2\right) \approx \sin\left(x^2 \cdot (1+2\varepsilon)\right)$$

$$= \sin(x^2) \cdot \cos(2 \cdot \varepsilon \cdot x^2) + \sin(x^2 \cdot 2 \cdot \varepsilon) \cdot \cos(x^2)$$

$$\approx \left| Dla \ \alpha \to 0 \text{ mamy } \sin(\alpha) \approx \alpha, \cos(\alpha) \approx 1 - \frac{\alpha^2}{2} \approx 1 \right| \approx$$

$$\sin(x^2) + (x^2 \cdot 2\varepsilon) \cdot \cos(x^2)$$

$$\widetilde{f_2} = \exp\left(\left(x \cdot (1+\varepsilon)\right)^4\right) \approx \exp\left(x^4 \cdot (1+4\varepsilon)\right) \approx \exp(1+4\varepsilon)^{x^4}$$

$$\approx \left|e^{1+\delta}\right| \approx (1+\delta) \cdot e \approx (1+4\varepsilon)^{x^4} \cdot \exp(x^4)$$

$$\approx \left|(1+\delta)^a\right| \approx 1+a\delta \approx (1+x^4 \cdot 4\varepsilon) \cdot \exp(x^4)$$

$$\widetilde{f_3} = \cos(x \cdot (1+\varepsilon) + 3) = \cos(x+\varepsilon x + 3) = \cos(x+3) \cdot \cos(\varepsilon x) - \sin(x+3) \cdot \sin(\varepsilon x) \approx$$

$$\approx \left| Dla \ \alpha \to 0 \text{ mamy } \sin(\alpha) \approx \alpha, \cos(\alpha) \approx 1 - \frac{\alpha^2}{2} \approx 1 \right| \approx$$

$$\cos(x+3) - \varepsilon x \cdot \sin(x+3)$$

$$\widetilde{f_4} = \ln(x \cdot (1+\varepsilon) + 3) = \ln(x + \varepsilon x + 3) = \ln\left((x+3) \cdot (1 + \frac{\varepsilon x}{x+3})\right)$$
$$= \ln(x+3) + \ln\left(1 + \frac{\varepsilon x}{x+3}\right) \approx |\ln(1+\delta) \approx \delta| \approx \ln(x+3) + \frac{\varepsilon x}{x+3}$$

$$\widetilde{f_1} \cdot \widetilde{f_2} = (\sin(x^2) + (x^2 \cdot 2\varepsilon) \cdot \cos(x^2)) \cdot (1 + x^4 \cdot 4\varepsilon) \cdot \exp(x^4)$$

$$\approx \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) + (x^2 \cdot 2\varepsilon) \cdot \cos(x^2) \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot x^4 \cdot 4\varepsilon \cdot \exp(x^4))$$

$$\frac{\widetilde{f_3}}{\widetilde{f_4}} = \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1 - \varepsilon x \cdot \operatorname{tg}(x+3)}{1 + \frac{\varepsilon x}{(x+3)\ln(x+3)}}$$

$$= \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot (1 - \varepsilon x \cdot \sin(x+3)) \cdot \left(1 - \frac{\varepsilon x}{(x+3)\ln(x+3)}\right)$$

$$\approx \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot (1 - \varepsilon x \cdot \operatorname{tg}(x+3) - \frac{\varepsilon x}{(x+3)\ln(x+3)}\right)$$

$$\widetilde{y} = \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + (x^{2} \cdot 2\varepsilon) \cdot \cos(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \sin(x^{2}) \cdot x^{4} \cdot 4\varepsilon \cdot \exp(x^{4}) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}$$

$$\cdot (1 - \varepsilon x \cdot \operatorname{tg}(x+3) - \frac{\varepsilon x}{(x+3)\ln(x+3)})$$

$$= \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + (x^{2} \cdot 2\varepsilon) \cdot \cos(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \sin(x^{2}) \cdot x^{4} \cdot 4\varepsilon$$

$$\cdot \exp(x^{4}) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \varepsilon x$$

$$\cdot \operatorname{tg}(x+3) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \frac{\varepsilon x}{(x+3)\ln(x+3)} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} =$$

$$= y + ((x^{2} \cdot 2) \cdot \cos(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \sin(x^{2}) \cdot 4x^{4}$$

$$\cdot \exp(x^{4}) + x \cdot \operatorname{tg}(x + 3) \cdot \frac{\cos(x + 3)}{\ln(x + 3)} + \frac{x}{(x + 3)\ln(x + 3)} \cdot \frac{\cos(x + 3)}{\ln(x + 3)} \cdot \varepsilon = y$$

$$+ (\frac{2x \cdot \exp(x^{4}) \cdot \ln(x + 3)^{2} \cdot (\cos(x^{2}) + \sin(x^{2}) \cdot 2x^{2}) + \sin(x + 3) \cdot \ln(x + 3) + \cos(x + 3) \cdot \frac{1}{x + 3}}{\ln(x + 3)^{2}}$$

$$\cdot \varepsilon$$

$$= y(1$$

$$+ (\frac{2x \cdot \exp(x^{4}) \cdot \ln(x + 3)^{2} \cdot (\cos(x^{2}) + \sin(x^{2}) \cdot 2x^{2}) + \sin(x + 3) \cdot \ln(x + 3) + \cos(x + 3) \cdot \frac{1}{x + 3}}{\ln(x + 3)^{2}}$$

$$+ (\frac{2x \cdot \exp(x^{4}) \cdot \ln(x + 3)^{2} \cdot (\cos(x^{2}) + \sin(x^{2}) \cdot 2x^{2}) + \sin(x + 3) \cdot \ln(x + 3) + \cos(x + 3) \cdot \frac{1}{x + 3}}{\ln(x + 3)^{2}}$$

$$\delta[\tilde{y}] = (\frac{2x \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3)^2 \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{\ln(x+3)^2})$$

$$\cdot \frac{\varepsilon}{v}$$

$$T(x) = (\frac{2x \cdot \exp(x^4) \cdot \ln(x+3)^2 \cdot (\cos(x^2) + \sin(x^2) \cdot 2x^2) + \sin(x+3) \cdot \ln(x+3) + \cos(x+3) \cdot \frac{1}{x+3}}{\ln(x+3)^2})$$

$$\cdot \frac{1}{y}$$

T(x) obliczone obiema metodami jest dokładnie takie samo.

Następnie obliczam współczynniki przenoszenia względnych błędów zaokrągleń operacji zmiennopozycyjnych.

Metoda rachunku epsilonów:

$$\widetilde{f_{1}} = \sin(x^{2} \cdot (1 + \eta_{2})) \cdot (1 + \eta_{sin}) = \sin(x^{2} + x^{2} \cdot \eta_{2})) \cdot (1 + \eta_{sin}) =$$

$$(\sin(x^{2}) \cdot \cos(x^{2} \cdot \eta_{2}) + \sin(x^{2} \cdot \eta_{2}) \cdot \cos(x^{2})) \cdot (1 + \eta_{sin}) \approx$$

$$\left| Dla \ \alpha \to 0 \text{ mamy } \sin(\alpha) \approx \alpha, \cos(\alpha) \approx 1 - \frac{\alpha^{2}}{2} \approx 1 \right| \approx$$

$$(\sin(x^{2}) + (x^{2} \cdot \eta_{2}) \cdot \cos(x^{2})) \cdot (1 + \eta_{sin}) =$$

$$\sin(x^{2}) + (x^{2} \cdot \eta_{2}) \cdot \cos(x^{2}) + \sin(x^{2}) \cdot \eta_{sin} + (x^{2} \cdot \eta_{2}) \cdot \cos(x^{2}) \cdot \eta_{sin} \approx$$

$$\sin(x^{2}) + (x^{2} \cdot \eta_{2}) \cdot \cos(x^{2}) + \eta_{sin} \cdot \sin(x^{2})$$

$$\begin{split} \widetilde{f_2} &= \exp(x^4 \cdot (1 + \eta_4)) \cdot (1 + \eta_{exp}) = \exp(1 + \eta_4)^{x^3} \cdot (1 + \eta_{exp}) \approx |e^{1+\delta} \approx (1+\delta) \cdot e| \\ &= (1 + \eta_4)^{x^4} \cdot \exp(x^4) \cdot (1 + \eta_{exp}) \approx |(1+\delta)^a \approx 1 + a\delta| \approx \\ &= (1 + x^4 \cdot \eta_4) \cdot \exp(x^4) \cdot (1 + \eta_{exp}) \approx \exp(x^4) \cdot (1 + x^4 \cdot \eta_4 + \eta_{exp}) \end{split}$$

$$\widetilde{f_3} &= \cos((x+3) \cdot (1 + \eta_+)) \cdot (1 + \eta_{cos}) = \cos((x+3) + (x+3) \cdot \eta_+) \cdot (1 + \eta_{cos}) = \\ &= (\cos(x+3) \cdot \cos((x+3) \cdot \eta_+) - \sin(x+3) \cdot \sin((x+3) \cdot \eta_+)) \cdot (1 + \eta_{cos}) \approx \\ &= \left| Dla \ \alpha \to 0 \ \text{mamy } \sin(\alpha) \approx \alpha, \cos(\alpha) \approx 1 - \frac{\alpha^2}{2} \approx 1 \right| \approx \\ &= \left(\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \right) = \\ &= \cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= \cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= (\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= (\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= (\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos} - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= (\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) + \cos(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot ((x+3) \cdot \eta_+) \cdot \eta_{cos} \\ &= (\sin(x+3) + \eta_+ + \ln(x+3) \cdot \eta_{ln} + \eta_+ \cdot \eta_{ln} \approx \ln(x+3) + \eta_+ + \ln(x+3) \cdot \eta_{ln} \\ &= (\sin(x+3) + \eta_+ + \ln(x+3) \cdot \eta_{ln} + \eta_+ \cdot \eta_{ln} \approx \ln(x+3) + \eta_+ + \ln(x+3) \cdot \eta_{ln} \\ &= (\widehat{f_1} \cdot \widehat{f_2} \cdot (1 + \eta_x) - \widehat{f_3} \cdot (1 + \eta_+) \cdot (1 + \eta_x) \\ &= (\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) + x^2 \cdot \eta_2 \cdot \cos(x^2) \cdot \exp(x^4) + \eta_{sin} \cdot \sin(x^2) \cdot \exp($$

 $\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot x^4 \cdot \eta_4 \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot \eta_{exp} \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \eta_{exp}$

$$\begin{split} \frac{\widetilde{f_3}}{\widetilde{f_4}} &= \frac{\cos(x+3) - \sin(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \cos(x+3) \cdot \eta_{cos}}{\ln(x+3) + \eta_+ + \ln(x+3) \cdot \eta_{ln}} \\ &= \frac{\cos(x+3) \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \eta_{cos}\right)}{\ln(x+3) \cdot \left(1 + \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ + \eta_{ln}\right)} \\ &\approx \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \eta_{cos}\right) \cdot \left(1 - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ - \eta_{ln}\right) \\ &= \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \eta_{cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ + tg(x+3) \cdot \eta_+ \right) \\ &\cdot \frac{x+3}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ - \eta_{cos} \cdot \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ - \eta_{ln} + tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) \cdot \eta_{ln} \\ &- \eta_{cos} \cdot \eta_{ln}\right) \\ &\approx \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \eta_{cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ - \eta_{ln}\right) \\ &\widetilde{\frac{f_3}{f_4}} \cdot \left(1 + \eta_+\right) = \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+\right) + \eta_{cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ - \eta_{ln}\right) \end{split}$$

$$\begin{split} \frac{\widetilde{f_3}}{\widetilde{f_4}} \cdot (\mathbf{1} + \eta_{\div}) &= \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) + \eta_{\cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} - \eta_{\ln}\right) \\ &+ \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) + \eta_{\cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} - \eta_{\ln}\right) \cdot \eta_{\div} \\ &\approx \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) + \eta_{\cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} - \eta_{\ln}\right) + \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{\div} \\ &= \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \left(1 - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) + \eta_{\cos} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} - \eta_{\ln} + \eta_{\div}\right) \\ &= \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \eta_{\cos} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} \\ &\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \eta_{\ln} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \eta_{\div} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \end{split}$$

$$\begin{split} \widetilde{\mathbf{y}} &= \left(\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) + x^2 \cdot \eta_2 \cdot \cos(x^2) \cdot \exp(x^4) + \eta_{sin} \right. \\ &\cdot \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot x^4 \cdot \eta_4 \cdot \exp(x^4) + \sin(x^2) \cdot \eta_{exp} \cdot \exp(x^4) \\ &+ \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \eta_{\times} - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_+ \right) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \\ &- \eta_{cos} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_+ \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \eta_{ln} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \eta_{\div} \\ &\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \right) (1 + \eta_-) \end{split}$$

$$\approx \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + x^{2} \cdot \eta_{2} \cdot \cos(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \eta_{sin}$$

$$\cdot \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \sin(x^{2}) \cdot x^{4} \cdot \eta_{4} \cdot \exp(x^{4}) + \sin(x^{2}) \cdot \eta_{exp} \cdot \exp(x^{4})$$

$$+ \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) \cdot \eta_{x} - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + tg(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_{+}) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}$$

$$- \eta_{cos} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \eta_{ln} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \eta_{+}$$

$$\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \left(\sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}\right) \cdot \eta_{-}$$

$$= \mathbf{y} + x^{2} \cdot \eta_{2} \cdot \cos(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \eta_{sin}$$

$$\cdot \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) + \eta_{sin}$$

$$\cdot \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) \cdot \eta_{x} + tg(x+3) \cdot ((x+3) \cdot \eta_{+}) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \eta_{cos}$$

$$\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} + \eta_{ln} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} - \eta_{+} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}$$

$$+ \left(\sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) \cdot \frac{1}{y} + \eta_{sin}$$

$$\cdot \sin(x^{2}) \cdot \exp(x^{4}) \cdot \frac{1}{y} + \eta_{sin}$$

$$\cdot \sin(x^{2}$$

$$\begin{split} \boldsymbol{\delta}[\widetilde{y}] &= x^2 \cdot \eta_2 \cdot \cos(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y} + \eta_{sin} \\ &\cdot \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y} + \sin(x^2) \cdot x^4 \cdot \eta_4 \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y} + \sin(x^2) \cdot \eta_{exp} \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y} \\ &+ \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \eta_{\times} \cdot \frac{1}{y} + tg(x+3) \cdot \left((x+3) \cdot \eta_{+}\right) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y} - \eta_{cos} \\ &\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y} + \frac{1}{\ln(x+3)} \cdot \eta_{+} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y} + \eta_{ln} \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y} - \eta_{\div} \\ &\cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y} + (\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}) \cdot \frac{1}{y} \cdot \eta_{-} \end{split}$$

Z moich obliczeń odczytuję:

- Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji x^2 o $K_1(x)=x^2\cdot\cos(x^2)\cdot\exp(x^4)\cdot\frac{1}{y}$
- Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji x^4 o $K_2(x) = \sin(x^2) \cdot x^4 \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y}$

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji dodawania x+3

$$\circ K_3(x) = (\frac{1}{\ln(x+3)} + tg(x+3) \cdot (x+3)) \cdot \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y}$$

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji sinus

$$\circ K_4(x) = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y}$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji exp

$$\circ K_5(x) = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y}$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji cosinus

$$\circ K_6(x) = -\frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y}$$

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji logarytmowania

$$\circ K_7(x) = \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y}$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji mnożenia

$$\circ K_8(x) = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) \cdot \frac{1}{y}$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji dzielenia

$$\circ K_9(x) = -\frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)} \cdot \frac{1}{y}$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji odejmowania

$$\circ K_{10}(x) = (\sin(x^2) \cdot \exp(x^4) - \frac{\cos(x+3)}{\ln(x+3)}) \cdot \frac{1}{y} = 1$$

Metoda różniczkowania analitycznego (wykonana w programie Matlab):

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji x^2

```
K1 = -(x^2*\cos(x^2)*\log(x + 3)*\exp(x^4))/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji x^4

```
 K2 = -(x^4*\log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji dodawania x+3

```
 K3 = -(\cos(x+3) + 3*\log(x+3)*\sin(x+3) + x*\log(x+3)*\sin(x+3))/(\cos(x+3)*\log(x+3) - \log(x+3)^2*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji sinus

```
 K4 = -(\log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji exp

$$K5 = -(\log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))$$

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji cosinus

```
K6 = \cos(x + 3)/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji logarytmowania

```
K7 = -\cos(x + 3)/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

• Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji mnożenia

```
K8 = -(\log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji dzielenia

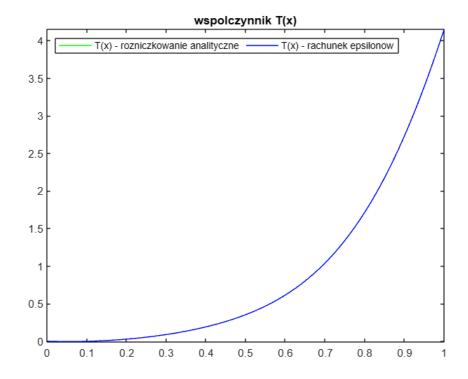
```
K9 = \cos(x + 3)/(\cos(x + 3) - \log(x + 3)*\sin(x^2)*\exp(x^4))
```

Współczynnik przenoszenia względnego błędu zaokrągleń operacji odejmowania

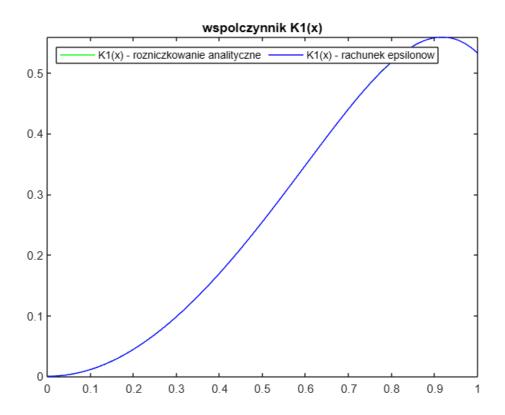
Э

Współczynniki K(x) dla obu metod są takie same. (W metodzie rachunku epsilonów wystarczy podstawić funkcję y i wyniki będą identyczne). Wszelkie różnice w sprawozdaniu wynikają z odmiennego zapisu (wybranego przeze mnie) dla obu metod.

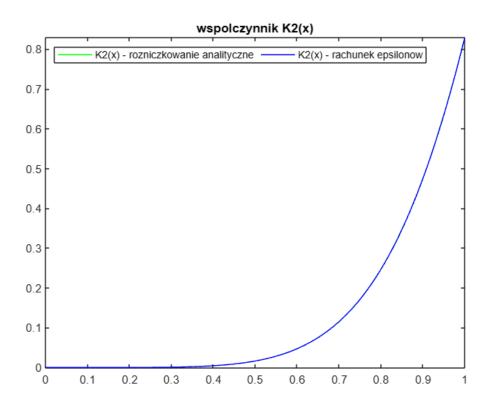
Wykresy

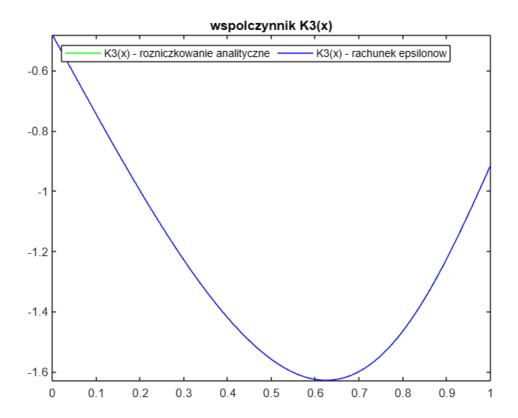
Rysunek 1 Wykres zależności współczynnika T(x) od x

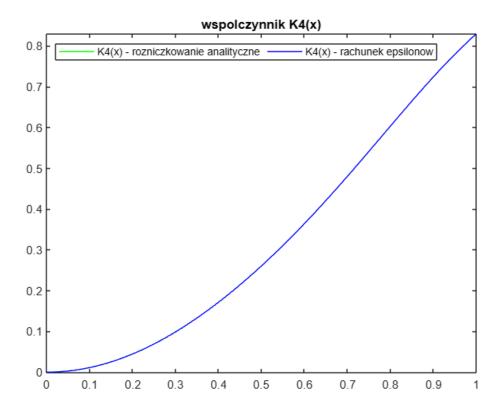
Rysunek 2 Wykres zależności współczynnika K1(x) od x

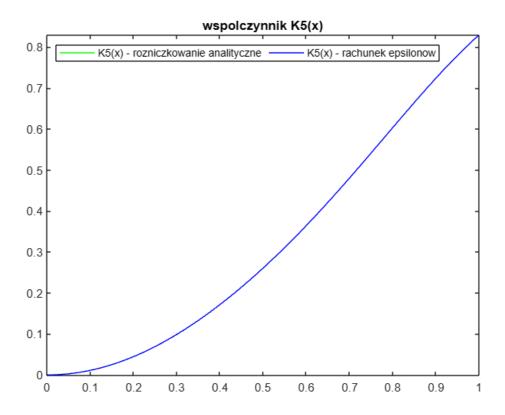
Rysunek 3Wykres zależności współczynnika K2(x) od x

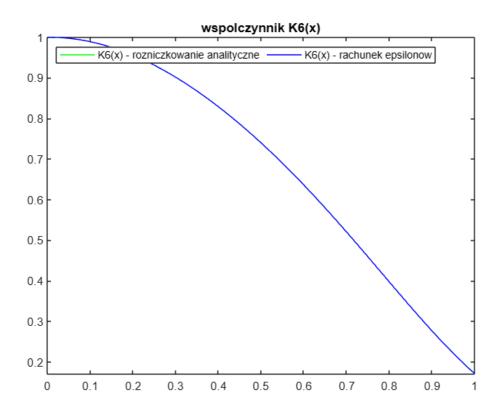
Rysunek 4 Wykres zależności współczynnika K3(x) od x

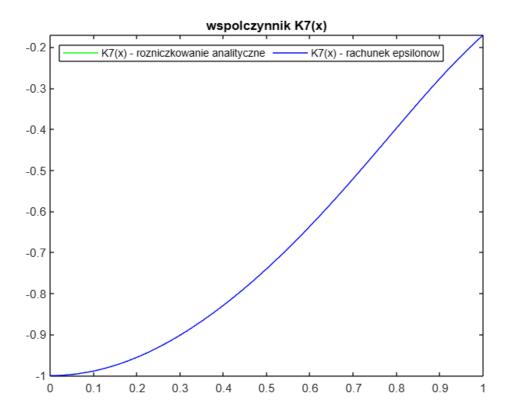
Rysunek 5 Wykres zależności współczynnika K4(x) od x

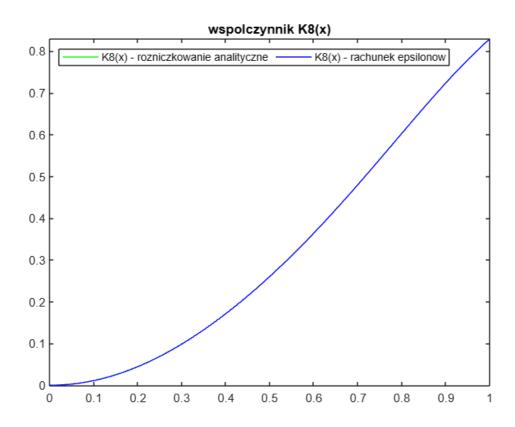
Rysunek 6 Wykres zależności współczynnika K6(x) od x

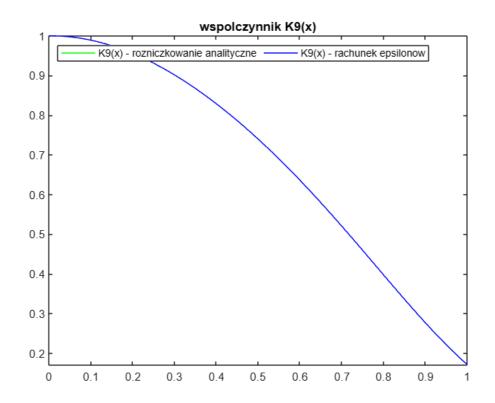
Rysunek 7 Wykres zależności współczynnika K7(x) od x

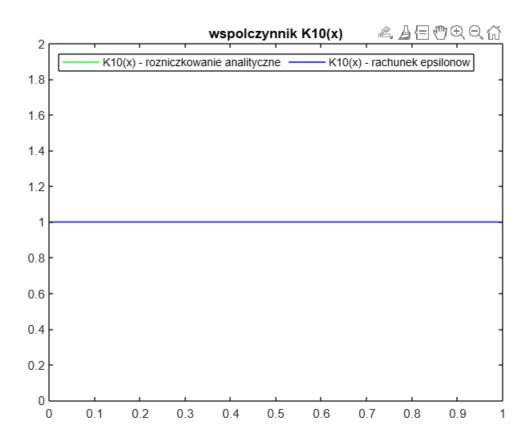
Rysunek 8 Wykres zależności współczynnika K7(x) od x

Rysunek 9 Wykres zależności współczynnika K8(x) od x

Rysunek 10 Wykres zależności współczynnika K9(x) od x

Rysunek 11 Wykres zależności współczynnika K10(x) od x

Z powyższych ilustracji możemy odczytać, że wykresy współczynników dla obu metod się pokrywają - dla obu metod otrzymuję taki sam wynik.

Zapis sekwencyjny

Algorytm obliczania wartości y wynikający z postaci wyżej podanego wzoru, w zapisie sekwencyjnym:

$$[x] \rightarrow \begin{bmatrix} v_1 = x^2 \\ v_2 = x^4 \\ v_3 = x + 3 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} v_4 = \sin(v_1) \\ v_5 = \exp(v_2) \\ v_6 = \cos(v_3) \\ v_7 = \ln(v_2) \end{bmatrix} \rightarrow \begin{bmatrix} v_8 = v_4 * v_5 \\ v_9 = \frac{v_6}{v_7} \end{bmatrix} \rightarrow [y = v_8 - v_9]$$

Zadanie 2

Błąd całkowity wyznaczania wartości y metodą maksymalizacji sumy modułów współczynników przenoszenia względnych błędów danych i zaokrągleń:

$$\delta y_{sup}^{(1)} = 2.0857 \cdot 10^{-12}$$

Obliczenia zostały wykonane w programie Matlab.

Zadanie 3

Błąd całkowity wyznaczania wartości y metodą symulacyjną:

$$\delta y_{sup}^{(2)} = 2.0863 \cdot 10^{-12}$$

Obliczenia zostały wykonane w programie Matlab.

Kod Matlab

```
syms x v epsilon eta2 eta4 eta_plus eta_sin eta_exp eta_cos eta_ln eta_mult eta_div eta_sub

n = 1000;
m = 10000;
%przedzial x
x1 = linspace(0,1,n);
%funkcja y zadana przez prowadzacego
y = sin(x.^2).*exp(x.^4)-(cos(x+3)./log(x+3));

y_diff = diff(y,x);
T = x*y_diff;
T = T/y;
%T obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
T = simplify(T);
%T obliczony metoda rachunku epsilonow
Te = @(x)
x.*(2.*x.*exp(x.^4).*log(x+3).^2.*(cos(x.^2)+sin(x.^2).*2.*x.^2)+sin(x+3).*log(x+3)+cos(x+3)./(x+3))./(sin(x.^2).*exp(x.^4).*log(x+3).^2-cos(x+3).*log(x+3));
%%
%zadanje1
```

```
%wspolczynnik K1 obliczony metoda rachunku epsilonow
\text{K1e} = @(x) (x.^2.*\cos(x.^2).*\exp(x.^4))./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4)-(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y1 = \sin(v) .* \exp(x.^4) - (\cos(x+3)./\log(x+3));
K1 = v.*diff(y1,v)./y1;
%wspolczynnik K1 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K1 = simplify(subs(K1, v, x.^2))
%wspolczynnik K2 obliczony metoda rachunku epsilonow
 \texttt{K2e} = \texttt{@(x)} \; \; ( \sin(x.^2) \cdot *x.^4 \cdot *\exp(x.^4) ) \, . \, / \, ( \sin(x.^2) \cdot *\exp(x.^4) - (\cos(x+3) \cdot /\log(x+3) ) ) \, ; \\
y2 = \sin(x^2).*\exp(v) - (\cos(x+3)./\log(x+3));
K2 = v.*diff(y2,v)./y2;
%wspolczynnik K2 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K2 = simplify(subs(K2, v, x.^4))
%wspolczynnik K3 obliczony metoda rachunku epsilonow
(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y3 = \sin(x^2).*\exp(x.^4) - (\cos(v)./\log(v));
K3 = v.*diff(y3,v)./y3;
%wspolczynnik K3 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K3 = simplify(subs(K3, v, x+3))
%wspolczynnik K4 obliczony metoda rachunku epsilonow
K4e = @(x) \sin(x.^2).*\exp(x.^4)./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4)-(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y4 = v.*exp(x.^4) - (cos(x+3)./log(x+3));
K4 = v.*diff(y4,v)./y4;
%wspolczynnik K4 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K4 = simplify(subs(K4, v, sin(x.^2)))
%wspolczynnik K5 obliczony metoda rachunku epsilonow
K5e = @(x) \sin(x.^2).*\exp(x.^4)./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4)-(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y5 = \sin(x^2).*v-(\cos(x+3)./\log(x+3));
K5 = v.*diff(y5,v)./y5;
%wspolczynnik K5 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K5 = simplify(subs(K5, v, exp(x.^4)))
%wspolczynnik K6 obliczony metoda rachunku epsilonow
K6e = @(x) (-\cos(x+3)./\log(x+3))./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4)-(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y6 = \sin(x^2).*\exp(x^4) - (v./\log(x+3));
K6 = v.*diff(y6,v)./y6;
%wspolczynnik K6 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K6 = simplify(subs(K6, v, cos(x+3)))
%wspolczynnik K7 obliczony metoda rachunku epsilonow
K7e = @(x) (cos(x+3)./log(x+3))./(sin(x.^2).*exp(x.^4)-(cos(x+3)./log(x+3)));
y7 = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) - (\cos(x+3) \cdot /v);
K7 = v.*diff(y7,v)./y7;
%wspolczynnik K7 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K7 = simplify(subs(K7, v, log(x+3)))
%wspolczynnik K8 obliczony metoda rachunku epsilonow
 \begin{tabular}{ll} \be
y8 = v - (\cos(x+3) \cdot / \log(x+3));
K8 = v.*diff(y8,v)./y8;
%wspolczynnik K8 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K8 = simplify(subs(K8, v, sin(x^2).*exp(x^4)))
%wspolczynnik K9 obliczony metoda rachunku epsilonow
K9e = @(x) (-\cos(x+3)./\log(x+3))./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4)-(\cos(x+3)./\log(x+3)));
y9 = \sin(x^2) \cdot \exp(x^4) - (v);
K9 = v.*diff(y9,v)./y9;
%wspolczynnik K9 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K9 = simplify(subs(K9, v, cos(x+3)./log(x+3)))
%wspolczynnik K10 obliczony metoda rachunku epsilonow
K10e = @(x) (\sin(x.^2).*\exp(x.^4) - (\cos(x+3)./\log(x+3)))./(\sin(x.^2).*\exp(x.^4) - (\cos(x+3)./\log(x+3)))
(\cos(x+3)./\log(x+3)));
v10 = v;
K10 = v.*diff(y10,v)./y10;
%wspolczynnik K10 obliczony metoda rozniczkowania analitycznego
K10 = simplify(subs(K10,v,sin(x.^2).*exp(x.^4) - (cos(x+3)./log(x+3))))
응용
%wykresy
figure (1)
hold off
```

```
fplot(K1, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1,K1e(x1),'blue')
legend({'K1(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K1(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K1(x)')
figure(2)
hold off
fplot(K2, [0, 1], 'g');
hold on
\label{eq:plot_plot_substitute} $$ plot(x1,K2e(x1),'blue')$ legend({'K2(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K2(x) - rachunek} 
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K2(x)')
figure(3)
hold off
fplot(K3, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K3e(x1), 'blue')
legend(('K3(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K3(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K3(x)')
figure(4)
hold off
fplot(K4, [0, 1], 'g');
hold on
\label{eq:plot_state} $$ plot(x1,K4e(x1),'blue')$ legend({'K4(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K4(x) - rachunek} 
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K4(x)')
figure(5)
hold off
fplot(K5, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K5e(x1), 'blue')
legend({'K5(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K5(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K5(x)')
figure(6)
hold off
fplot(K6, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K6e(x1), 'blue')
legend(('K6(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K6(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K6(x)')
figure(7)
hold off
fplot(K7, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K7e(x1), 'blue')
legend({'K7(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K7(x) - rachunek}
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K7(x)')
figure(8)
hold off
fplot(K8, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K8e(x1), 'blue')
legend({'K8(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K8(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K8(x)')
figure(9)
hold off
fplot(K9, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, K9e(x1), 'blue')
legend({'K9(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K9(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
```

```
title('wspolczynnik K9(x)')
figure (10)
hold off
 fplot(K10, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1,K10e(x1),'blue')
legend({'K10(x) - rozniczkowanie analityczne', 'K10(x) - rachunek
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik K10(x)')
figure (11)
hold off
fplot(T, [0, 1], 'g');
hold on
plot(x1, Te(x1), 'blue')
\label{eq:legend} \texttt{legend}\left(\{\,\,^{\backprime}\texttt{T}\left(x\right)\ -\ \texttt{rozniczkowanie}\ \texttt{analityczne}\,^{\backprime},\ \,^{\backprime}\texttt{T}\left(x\right)\ -\ \texttt{rachunek}\right.
epsilonow'},'Location','northwest','NumColumns',2)
title('wspolczynnik T(x)')
%zadanie 2
eps = 2*10^{(-13)};
abs T = @(x1) abs(Te(x1));
 abs_K1 = @(x1) abs(K1e(x1));
abs K2 = @(x1) abs (K2e(x1));
abs K3 = @(x1) abs(K3e(x1));
abs_K4 = @(x1) abs(K4e(x1));
abs K5 = @(x1) abs (K5e(x1));
abs_{K6} = @(x1) abs(K6e(x1));
abs K7 = @(x1) abs (K7e(x1));
abs K8 = @(x1) abs(K8e(x1));
abs K9 = @(x1) abs(K9e(x1));
abs K10 = @(x1) abs(K10e(x1));
sum abs = zeros(1,n);
for i = 1:1:n
                    \text{sum abs}(i) = \text{abs } T(x1(i)) + \text{abs } K1(x1(i)) + \text{abs } K2(x1(i)) + \text{abs } K3(x1(i)) + \text{abs } K4(x1(i)) + \text{abs } 
abs K5(x1(i)) + abs K6(x1(i)) + abs K7(x1(i)) + abs K8(x1(i)) + abs K9(x1(i)) + abs K9(x1(i)
abs K10(x1(i));
end
 %blad calkowity
y_sup1 = max(sum_abs)*eps
%zadanie 3
y = @(x) \sin(x^2) \exp(x^4) - (\cos(x+3)/\log(x+3));
y zaburzony = @(x, epsilon, eta2, eta4, eta plus, eta sin, eta exp, eta cos, eta ln, eta mult,
eta div, eta sub) ( (sin(((x*(1+epsilon))^2)*(1+eta2))*(1+eta sin)
\exp(((x*(1+epsilon))^4)*(1+eta_4))*(1+eta_exp))*(1+eta_mult) - (
cos((x*(1+epsilon)+3)*(1+eta_plus))*(1+eta_cos) /
log((x*(1+epsilon)+3)*(1+eta plus))*(1+eta ln))*(1+eta div))*(1+eta sub);
x2 = linspace(0,1,m);
tab = (de2bi(0:(2^11-1))-0.5)*2;
matr = @(p,e) eps*tab(p,e);
 %wszystkie mozliwe kombinacje wartosci dla wzglednych bledow danych i
 %bledow zaokraglen zapisane w macierzy
blad = zeros(2^11, m);
for j = 1:(2^11)
                   for k = 1:m
                                      \texttt{blad}(\texttt{j},\texttt{k}) \; = \; \texttt{abs}(\texttt{(y_zaburzony(x2(\texttt{k}), matr(\texttt{j},1), matr(\texttt{j},2), matr(\texttt{j},3), matr(\texttt{j},4), matr(\texttt{j},4),
matr(j,5), matr(j,6), matr(j,7), matr(j,8), matr(j,9), matr(j,10), matr(j,11)) - y(x2(k))) /
y(x2(k)));
                   end
y_sup2 = max(blad(:))
```

Bibliografia

- Roman Z. Morawski i Andrzej Miękina. *Solved Problems in Numerical Methods.* Warszawa: Oficyna wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 2021.
- Roman Z. Morawski. "Obliczenia inżynierskie (OINT)." *Materiały do zajęć zintegrowanych prowadzonych w semestrze letnim 2022/2023*. Warszawa: Politechnika Warszawska, Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych, 2023.